

**NADER ONDERZOEK OOST-
INDIE ZUID**

NADER ONDERZOEK OOSTINDIE ZUID

Kenmerk: 20210087
Versie: concept
Datum: 25 oktober 2021

Auteur: D.E. Heidinga
Projectleider: D.E. Heidinga
Veldwerk: E.J. Slot, K. Breed, J. Koster, A. Sibma, R. Hanisch, H.J. Steendam
Kwaliteitscontrole: E. J. Slot
Opdrachtgever: Gemeente Westerkwartier
Contactpersoon: F. Roodbergen

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

© ATKB voor natuur en leefomgeving. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.
Foto's: ATKB, E.J. Slot

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
LOUIS BRAILLELAAN 100
2719 EK ZOETERMEER

KVK 27 1771 40
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1.	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Wettelijk kader	2
1.3	Leeswijzer	2
2.	Beschrijving voornemen	3
2.1	Ligging van het plangebied	3
2.2	Doel van de werkzaamheden	5
2.3	Werkzaamheden en planning	6
3.	Methode	7
3.1	Bronnenonderzoek	7
3.2	Veldonderzoek	7
4.	Resultaten	15
4.1	Vogelrichtlijnsoorten	15
4.2	Habitatrichtlijnsoorten	19
4.3	Nationaal beschermde soorten	26
4.4	Samenvatting aangetroffen verblijfplaatsen/functionies	26
5.	Effecten en vervolg	28
5.1	Effecten	28
5.2	Vogelrichtlijnsoorten	28
5.3	Habitatrichtlijnsoorten	28
5.4	Samenvatting	28
5.5	Vervolgstappen	29
6.	Literatuur en bronnen	30

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING

Gemeente Westerkwartier is van plan het laatste deel van de woonwijk Oostindie te realiseren ten zuiden van Leek, Oostindie Zuid. In onderstaand figuur is het plangebied weergegeven. In de huidige situatie is het plangebied hoofdzakelijk in agrarisch gebruik. Daarnaast zijn enkele houtsingels en bosschages aanwezig. Dwars door het plangebied loopt een busbaan en fietspad van west naar oost.

Figuur 1 Plangebied woonwijk Oostindie Zuid. Google Earth Pro

Voor de realisatie van dit laatste deel van de woonwijk is kap van bomen en het dempen van sloten nodig. Voor het bouwrijp maken worden de huidige percelen geëgaliseerd en wordt het terrein indien noodzakelijk opgehoogd met de vrijkomende grond. Er worden wegen aangelegd, waarna de woonwijk wordt gerealiseerd. Tussen de bouwpercelen worden in het plangebied plas-draszones en waterpartijen aangelegd met natuurlijke oevers. Er komt meer water dan momenteel aanwezig is. Aan de zuidzijde van het plangebied worden zogenaamde groene kamers gemaakt, waar opgaand groen en bospercelen worden aangeplant. Er is een concept schets beschikbaar. Er is sprake van een natuurinclusief ontwerp. Hierdoor kan de natuurwaarde van het plangebied in de nieuwe situatie mogelijk toenemen ten opzichte van de huidige situatie en het huidige grondgebruik.

Uit een quickscan die is uitgevoerd in december 2020 (Buro Bakker, 2021) volgde dat binnen het plangebied mogelijk beschermde soorten, hun verblijfplaatsen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig kunnen zijn. Het gaat om de volgende soort(groep)en:

- Roofvogels en uilen: buizerd, ransuil, kerkuil
- Vleermuizen
- Poelkikker

- Steenmarter

Deze door de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde nesten en verblijfplaatsen en andere essentiële functies worden mogelijk aangetast door de geplande werkzaamheden. Daarom is een ecologisch onderzoek naar roofvogels, vleermuizen, poelkikker en steenmarter uitgevoerd.

Dit rapport doet verslag van het nader onderzoek. Het rapport geeft antwoord op de volgende vragen:

- Zijn er jaarrond beschermde nesten, verblijfplaatsen of andere essentiële functies in het plangebied aanwezig?
- Is er door het voornemen kans op overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Zijn er aan de hand van dit onderzoek vervolgstappen, zoals een ontheffingsaanvraag en mitigerende en compenserende maatregelen aan de orde?

1.2 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In het kader van de Flora- en faunawet is een lijst met jaarrond beschermde nesten opgesteld. Deze lijst is ook van geldig onder de Wet natuurbescherming. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als bij de Flora- en faunawet, de zorgplicht (art. 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Groningen het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Groningen heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 worden de kenmerken van het plangebied en het voornemen besproken. In hoofdstuk 3 wordt de methode van het onderzoek toegelicht. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het nader onderzoek besproken. In hoofdstuk 5 staat een beknopte effectenbeoordeling en wordt geadviseerd over benodigde vervolgstappen. In hoofdstuk 6 staat een overzicht van de gebruikte bronnen en literatuur.

2. BESCHRIJVING VOORNEMEN

2.1 LIGGING VAN HET PLANGEBIED

Het plangebied bevindt zich in de gemeente Westerkwartier, provincie Groningen. Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 21 hectare en bestaat uit agrarisch beheerde percelen met houtsingels, houtopstanden, sloten en een busbaan. De 'busbaan' is in 2019 aangelegd en heeft de naam Zandwinning en loopt van oost naar west, dwars door het gebied.

Oostindie Zuid sluit aan op de bestaande woonwijk Oostindie, die de afgelopen decennia is ontwikkeld. Ook de indeling en inrichting van het plangebied zal aansluiten op de indeling en inrichting van de bestaande woonwijk.

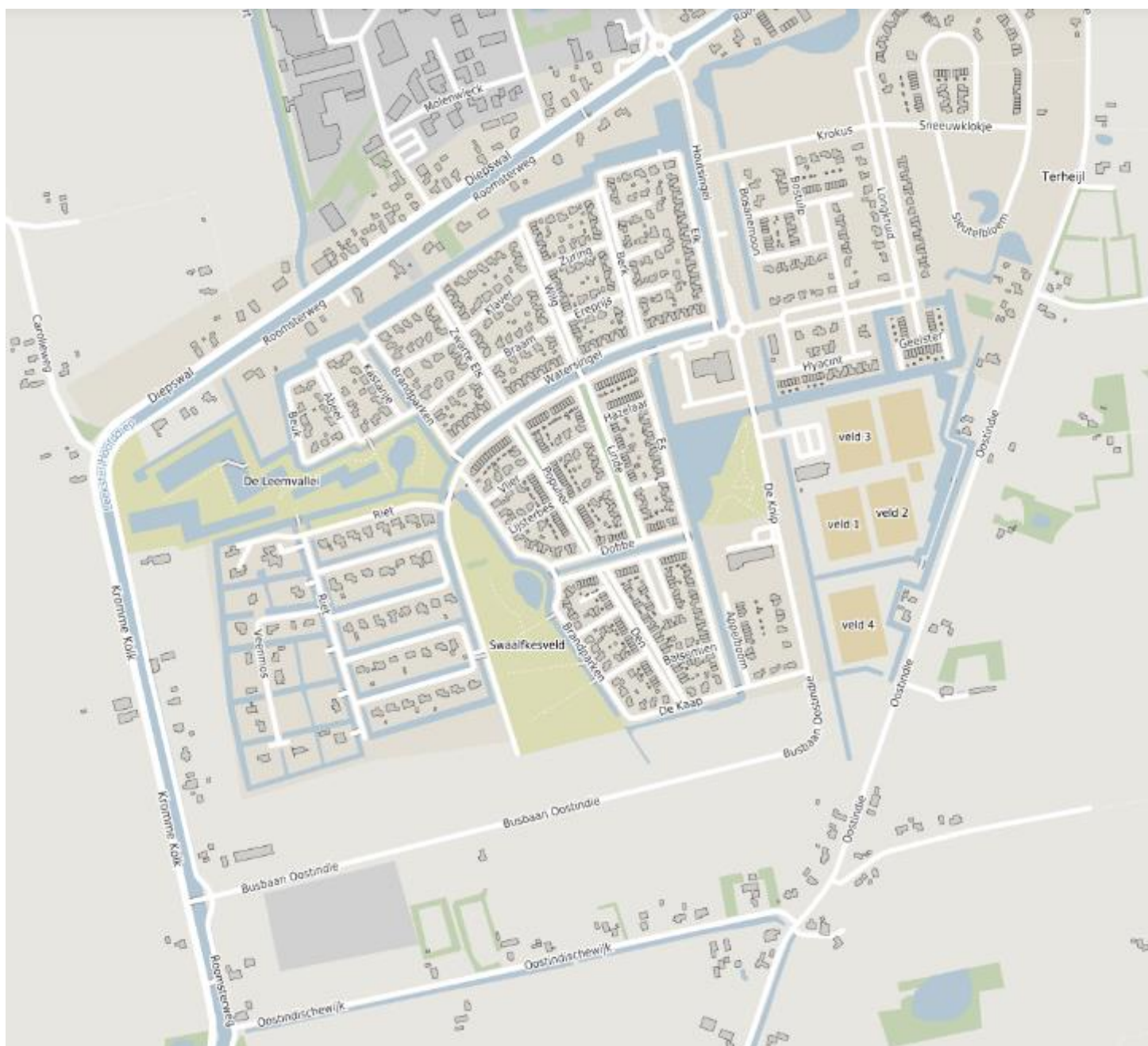
Voor het realiseren van Oostindie Zuid is kap van bomen en het dempen van sloten noodzakelijk. Voor het bouwrijp maken worden de huidige percelen geëgaliseerd en wordt zand opgebracht. Toegangswegen worden gemaakt voor aan- en afvoer van materialen. Eén van de percelen is momenteel in gebruik als (tijdelijk) gronddepot en parkeerplaats voor enkele machines. Ten oosten van dit depot vinden graafwerkzaamheden plaats. Recent is er een waterpartij gegraven in het verlengde van het park Swaalfkesveld (zie Figuur 2, hierin zijn toponiemen opgenomen). Hier worden plas-draszones gerealiseerd en is ontwikkeling van een kruidenrijke vegetatie voorzien. Momenteel is het gebied rond de waterpartij nog nauwelijks begroeid.

Foto 1 Impressie van het plangebied. Agrarische percelen begrensd met bosjes en boomsingels.

Foto 2 Impressie van het plangebied. Foto links: de nieuw aangelegde weg voor lijnbussen met nieuwe sloten. Foto rechts: het zanddepot in het plangebied.

Figuur 2 De wijk Oostindie met ten zuiden daarvan de gerealiseerde busbaan, die de naam Zandwinning krijgt. Bron kaart: Provincie Drenthe.

Foto 3 Impressie van het plangebied. Bosje ten zuiden in het plangebied ten westen van het adres Oostindische wijk 1 te Zevenhuizen.

2.2 DOEL VAN DE WERKZAAMHEDEN

In figuur 3 is een voorlopige schets weergegeven van de inrichting van het plangebied. Er is sprake van een waterrijke en groene opzet van de wijk. De kavelstructuur ten noorden van de zandwinning sluit aan op de structuren van de bestaande wijk Oostindie. In het centrale deel wordt het park Swaalfkesveld uitgebreid. Zowel ten noorden als ten zuiden van de weg Zandwinning worden waterpartijen aangelegd. Ten zuiden van Zandwinning komen kavels voor vrijstaande woningen die omsloten worden door houtsingels, zogeheten groene kamers. Daarnaast komen er woningen aan het water. Aan de oostkant van het plangebied is er ook ruimte voor groen.

Figuur 3 Verbeelding stedenbouwkundig plan (concept). Op deze kaart zijn twee recent aangekochte percelen (rood omrand) nog niet meegenomen.

Het planvoornemen gaat uit van een natuurinclusieve opzet van de wijk, van zowel het openbare terrein als de woningen zelf. Er worden langs wateren natuurvriendelijke oevers gerealiseerd. Daarnaast is er ruimte voor bloemenweides en kruidenrijk grasland en er wordt ingezet op ecologisch groenbeheer. Gemeente Westerkwartier is voornemens om inheemse beplanting te gebruiken.

2.3 WERKZAAMHEDEN EN PLANNING

De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd in het plangebied:

Het kappen van bomen zal plaatsvinden in februari 2022. De houtsingels ten noorden van de weg Zandwinning, die van noord naar zuid lopen, kunnen niet worden behouden. Houtsingels die grenzen aan het plangebied kunnen wel behouden blijven. Het aanleg van groen en de realisatie van waterpartijen zal plaatsvinden vanaf juni 2022. De aanleg van wegen en kavels vindt plaats vanaf juni 2022.

3. METHODE

3.1 BRONNENONDERZOEK

Het bronnenonderzoek bestond uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd.

Heikikker

Uit de NDFF (geraadpleegd oktober 2021) blijkt dat de heikikker aanwezig is in de omgeving van Leek. De soort is bekend van het Leekstermeergebied en komt daarnaast voor rond Roden en Boerakker. De dichtstbijzijnde waarneming van heikikker van de afgelopen vijf jaar bevindt zich op ca. 1,8 km ten noordoosten van het plangebied. Er zijn geen waarnemingen van de soort in het plangebied, de woonwijk Oostindie of in het stedelijk gebied van Leek. Het plangebied is niet geschikt voor de heikikker. De heikikker komt voor in relatief voedselarme, vaak zwak zure wateren (pH = 5.0-6.0). Het waterhabitat is vaak relatief voedselarm en bestaat uit ondiep, zon beschenen water. Heidevennen en wateren op hoog- en laagveen zijn de belangrijkste voortplantingswateren. Daarnaast komt de soort ook voor in moerasachtige gebieden in het rivierengebied, en in agrarisch gebied met vochtige bosjes en grienden (BIJ12, 2017). Het plangebied bestaat uit zandgronden en is te droog en te voedselrijk. Vochtige bosjes of struweel ontbreken. Omdat we het plangebied als ongeschikt hebben beoordeeld, is geen nader onderzoek naar heikikker uitgevoerd. Tijdens het onderzoek zijn geen heikikkers waargenomen in het plangebied. Het plangebied is niet van betekenis voor de heikikker, negatieve effecten op deze soort zijn op voorhand uit te sluiten.

3.2 VELDONDERZOEK

Het ecologisch onderzoek heeft zich gericht op de volgende soorten:

- Roofvogels en uilen: buizerd, ransuil, kerkuil
- Vleermuizen
- Poelkikker
- Steenmarter

Hieronder wordt per soort(groep) de onderzoeksmethode beschreven.

3.2.1 ROOFVOGELS EN UILEN

Kerkuil

In 2017 zijn op drie locaties in de omgeving van het plangebied kerkuilenkasten opgehangen, waarvan twee in het kader van een ontheffingsaanvraag voor de sloop van een schuur aan de Roomsterweg 24 in 2017. De kasten hangen in schuren op de volgende adressen:

- Roomsterweg 24 Leek
- Roomsterweg 26 Leek
- Hoofddiep 2 Zevenhuizen

Figuur 4 Locaties kerkuilenkasten

Het onderzoek naar kerkuil bestond uit veldonderzoek en navraag bij de adressen waar de kerkuilenkasten hangen. Het veldonderzoek bestond uit drie avondbezoeken om vast te stellen of kerkuilen het plangebied gebruiken als foerageergebied.

Tabel 1 Omstandigheden onderzoek kerkuil

Ronde	Datum	Tijd	Temperatuur	Wind	Bewolking	Neerslag
1	22-03-2021	19.07-21.07	5	1	Bewolkt	Geen
2	20-04-2021	20.21-22.30	14	2	Onbewolkt	Geen
3	08-06-2021	22.14-00.14	16	1	Half bewolkt	Geen

Daarnaast is in de periode maart tot en met september regelmatig contact opgenomen met de bewoners van de adressen waar de kerkuilenkasten hangen en is tijdens het vleermuisonderzoek ook gelet op jagen-de kerkuilen.

Buizerd, torenvalk, ransuil

Op 23 februari en 7 april heeft onderzoek naar nesten van roofvogels en uilen plaatsgevonden en op 17 maart en 22 maart heeft 's avonds onderzoek plaatsgevonden naar baltsende ransuilen. Op 20 april en op 8 juni heeft 's avonds een onderzoek plaatsgevonden naar het foerageergedrag van rans- en kerkuilen in het plangebied. Tijdens het bezoek van 8 juni 2021 is ook gelet op het geluid van jonge ransuilen. Ook tijdens de vleermuisonderzoeken van 1 juli en 13 juli 2021 is gelet op het geluid van jonge ransuilen. Daarnaast is tijdens de overige veldbezoeken gelet op buizerd, torenvalk en ransuil.

Op 8 juni heeft ook een omgevingscheck plaatsgevonden overdag, waarbij de ruime omgeving van het plangebied beoordeeld is op geschiktheid en kwaliteit voor de buizerd als foerageergebied.

Tabel 2 Omstandigheden onderzoek overige roofvogels

Ronde	Datum	Tijd	Temperatuur	Wind	Bewolking	Neerslag
1	23-02-2021	9.25-14.15	15	1	Half bewolkt	Geen
2	17-03-2021	18.45-20.45	4	3	Bewolkt	Regen
3	22-03-2021	19.07-21.07	5	1	Bewolkt	Geen
4	07-04-2021	11.15-15.30	5	4	Bewolkt	Geen
Omgevingscheck	08-06-2021	12.30-18.30	20	2	Onbewolkt	Geen
5	08-06-2021	22.14-00.14	16	1	Half bewolkt	Geen
6	16-07-2021	9.30-13.15	20	3	Bewolkt	Geen

Overige broedvogels

Er heeft geen gericht onderzoek plaatsgevonden naar overige broedvogels in het plangebied. Wel is er tijdens het onderzoek gelet op broedvogels.

3.2.2 VLEERMUIZEN

Verblijfplaatsen

Tijdens de quickscan zijn meerdere bomen aangetroffen met holtes. Op 23 februari 2021 zijn de bomen met behulp van een endoscoop gecontroleerd op de geschiktheid voor vleermuizen. Hierbij zijn de bomen in het plangebied nogmaals uitvoerig bekeken om zeker te zijn dat geen bomen met holtes werden gemist. Hieruit bleek dat er vier bomen met holtes geschikt zijn voor vleermuizen. Op het moment van inspectie waren er geen vleermuizen in de holtes aanwezig. Het gaat in drie gevallen om holtes in zwarte elzen en in het laatste geval om twee holtes in een gewone es. In figuur 5 zijn de locaties weergegeven.

Tabel 3 Coördinaten van de bomen met geschikte holtes

Boomnummer	Boomsoort	Coördinaat
1	Zwarte els	RD: 220584 N 573208
2	Zwarte els	RD: 220502 N 573140
3	Zwarte els	RD: 220199 N 572958
4	Gewone es	RD: 220554 N 572907

Boom 1 en 4 blijven behouden. De singel waar boom 1 onderdeel van is, wordt versterkt.

Figuur 5 Locaties van de bomen met geschikte holtes (blauwe pinpoints) en locatie steenmarterkast (oranje rechthoek)

Nader onderzoek

Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgevoerd door middel van vier onderzoeksrondes in het zomerhalfjaar (Tabel 4) conform het Vleermuisprotocol 2021. De voorjaars- en zomerronden waren gericht op het vaststellen van kraamverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen en de najaarsronden op het vaststellen van paarverblijfplaatsen. De onderzoeken zijn uitgevoerd met drie personen. De derde persoon heeft de ene ronde bij boom 1 en de andere ronde bij boom 4 gestaan. Beide bomen blijven behouden. De laatste ronde is verdeeld over verschillende avonden uitgevoerd.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd rond zonsondergang bij het uitvliegen van de vleermuizen tijdens voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden. De laatste paarronde is uitgevoerd op 28, 29 en 30 september. Op 29 en 30 september was er tijdens het onderzoek af en toe lichte regen. De activiteit van vleermuizen week die avonden niet af van de activiteit tijdens andere onderzoeksronden en tijdens het onderzoek van 28 september. Daarom is het onderzoek voldoende representatief.

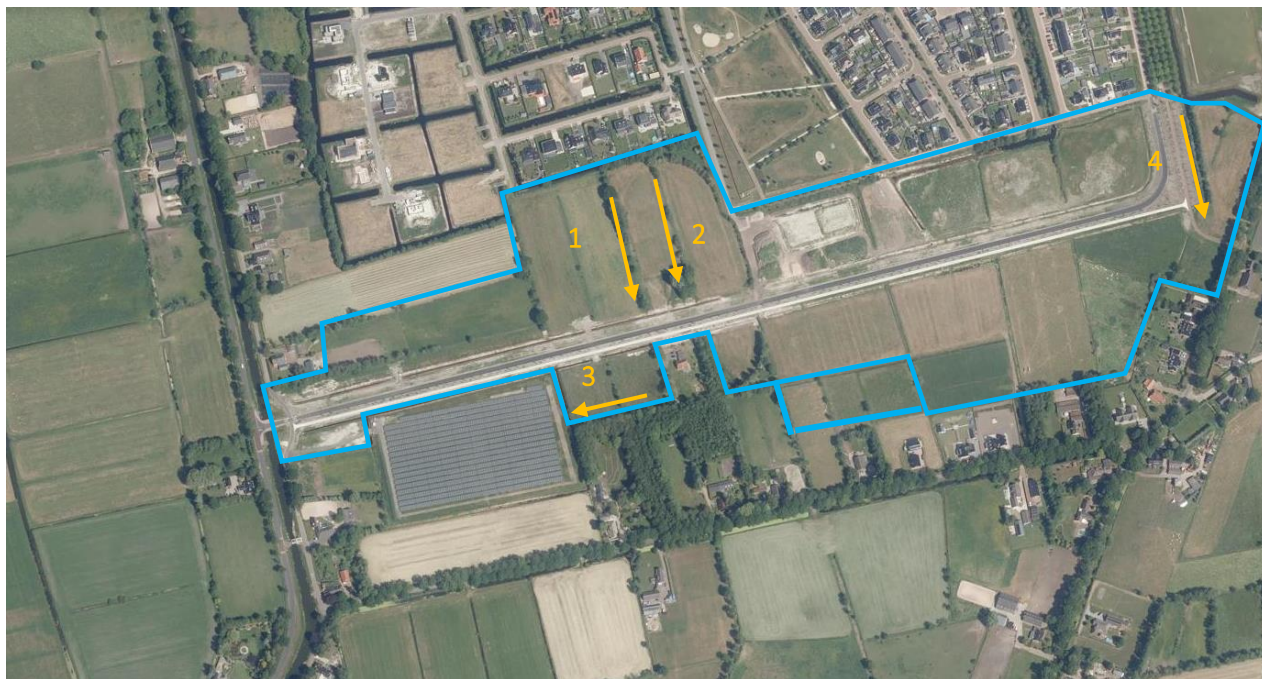
Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van opnameapparatuur en een batdetector van het type Pettersson D240x, die de ultrasone geluiden van de vleermuizen hoorbaar maakt voor het menselijk oor, zodat determinatie van de soorten mogelijk is.

Tabel 4 Omstandigheden vleermuisonderzoek verblijfplaatsen

Ronde	Datum	Tijd	Zon op/onder	Temperatuur	Wind	Bewolking	Neerslag
1	18-05-2021	21.07-23.32	21.32	8	1	Half bewolkt	Geen
2	01-07-2021	21.52-00.25	22.04	16	4	Bewolkt	Geen
3	01-09-2021	22.59-01.31	20.23	14	1	Bewolkt	Geen
4	28-09-2021	19.17-21.30	19.17	15	2	Licht bewolkt	Geen
4	29-09-2021	19.14-21.30	19.14	10	3	Bewolkt	Droog met af en toe korte bui
4	30-09-2021	19.00-21.20	19.13	14	4	Bewolkt	Af en toe lichte regen

Vliegroutes

In het plangebied zijn mogelijk essentiële vliegroutes voor vleermuizen aanwezig. Deze volgen de houtsingels in het plangebied. Zie figuur 6.

Figuur 6 Potentiële vliegroutes voor vleermuizen in het plangebied. Geoportaal Drenthe. Situatie 2020

Vliegroute 1 en 2 zullen door de realisatie van het plan verdwijnen. De in het plangebied aangelegde busbaan (Zandwinning) doorkruist deze twee potentiële vliegroutes. Zie figuur 6 en foto 4. Ter plekke zijn jonge bomen langs de weg aangeplant die mogelijk de geleidingsfunctie kunnen overnemen. Of dit voldoende is om als hop-over te functioneren is de vraag. De noord-zuid georiënteerde houtsingels in het plangebied zijn daarnaast nog op meer plekken onderbroken.

Foto 4 De busbaan (Zandwinning) doorsnijdt een potentiële vliegroute voor vleermuizen

Vliegroute 3 en 4 blijven behouden. Wel zou uitstraling van verlichting kunnen leiden tot aantasting van de functionaliteit van deze routes. Langs vliegroute 4 is in de huidige situatie al verlichting aanwezig, waardoor dit risico verwaarloosbaar is.

Ten zuiden van de Zandwinning worden vrijstaande woningen gebouwd in 'groene kamers'. De achtertuinen van deze woningen grenzen aan de potentiële vliegroute nr. 3. Doordat de opzet groen blijft en de houtopstanden die grenzen aan de bestaande woningen aan de Oostindischewijk niet worden gekapt, zal de verlichtingsinvloed beperkt zijn. Rond de groene kamers worden bosplantsoenen met een breedte van ongeveer 8 m aangeplant. Deze potentiële vliegroute zal daardoor niet door verlichtingsinvloed worden aangetast.

Nader onderzoek

Het nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen is uitgevoerd door middel van twee onderzoeksrondes in het zomerhalfjaar (Tabel 5) conform het Vleermuisprotocol 2021. Eén van de onderzoeken vond plaats in de kraamperiode. De onderzoeken zijn uitgevoerd met vier personen. De onderzoekers hebben zich op strategische locaties opgesteld om een goed beeld te krijgen van de ligging van vliegroutes.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd rond zonsondergang tijdens voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden. Er is gebruik gemaakt van opnameapparatuur en een batdetector van het type Petterson D240x, die de ultrasone geluiden van de vleermuizen hoorbaar maakt voor het menselijk oor, zodat determinatie van de soorten mogelijk is.

Tabel 5 Omstandigheden onderzoek vliegroutes vleermuizen

Ronde	Datum	Tijd	Zon op/onder	Temp	Wind	Bewolking	Neerslag
1	13-07-2021	21.44-23.44	21.56	19	2	Bewolkt	Geen
2	22-09-2021	19.30-21.30	19.32	15	2	Licht bewolkt	Geen

3.2.3 POELKIKKER

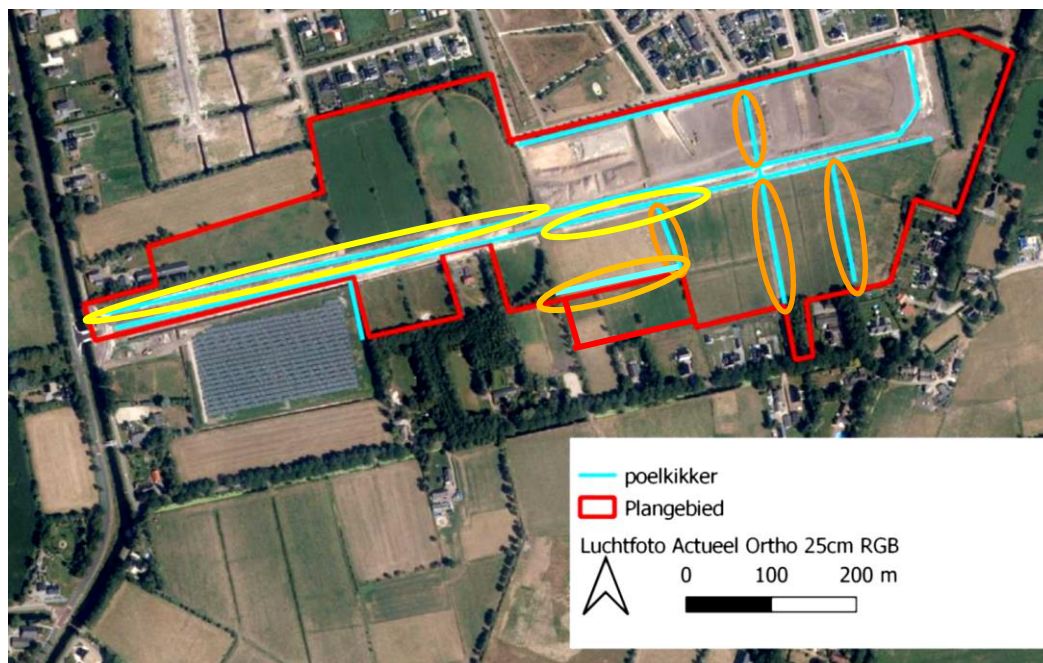
Het onderzoek naar poelkikker bestond uit twee avondbezoeken in de periode mei tot en met juli en een onderzoek overdag in augustus. Het onderzoek is uitgevoerd conform het soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (2017). De avondbezoeken richtten zich op kooractiviteit. Het onderzoek

overdag richtte zich op het vaststellen of uitsluiten van aanwezigheid van volwassen exemplaren op zicht en is uitgevoerd met behulp van een schepnet. Tijdens het onderzoek zijn zowel de te dempen sloten onderzocht als sloten in de rest van het plangebied. Hierdoor zijn ook de sloten naast de busbaan en de sloot ten noorden van de aangekochte percelen meegenomen.

Tabel 6 Omstandigheden onderzoek poelkikker

Ronde	Datum	Tijd	Temperatuur	Windkracht (Bft)	Bewolking	Neerslag
1	4-6-2021	21.30-00.30	21	1	Licht bewolkt	Geen
2	17-6-2021	21.00-00.30	22	1	Licht bewolkt	Geen
3	26-08-2021	12.00-16.45	19	3	Bewolkt	Geen

Bij het veldbezoek overdag bleek het merendeel van de sloten in het plangebied geschoond waren (zie Foto 5). Dit onderzoek was daardoor niet representatief. Het soortinventarisatieprotocol laat ruimte om te kiezen voor of twee avondbezoeken of twee bezoeken overdag of een combinatie daarvan. Het uitgevoerde onderzoek voldoet dus aan het protocol.

Figuur 7 Sloten die geschikt zijn voor poelkikker. De sloten die mogelijk worden gedempt, zijn oranje omrand. De sloten die worden vergraven, zijn geel omrand.

Foto 5 Geschoonde sloot naast de busbaan, foto van 26 augustus 2021

3.2.4 STEENMARTER

Tijdens het veldwerk is de steenmarterkast (zie figuur 3) regelmatig geïnspecteerd op sporen. Tijdens alle avondbezoeken is gelet op aanwezigheid van steenmarters in het plangebied.

4. RESULTATEN

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het veldwerk per soort(groep) besproken.

4.1 VOGELRICHTLIJNSOORTEN

4.1.1 VOGELS MET JAARROND BESCHERMDE NESTEN

Ransuil

Op 23 februari en 7 april heeft onderzoek naar nesten van roofvogels en uilen plaatsgevonden en op 17 maart en 22 maart heeft 's avonds onderzoek plaatsgevonden naar baltsende ransuilen. Op 20 april en op 8 juni heeft 's avonds een onderzoek plaatsgevonden naar het foerageergedrag van rans- en kerkuilen in het plangebied. Daarnaast is er tijdens de vleermuisonderzoeken gelet op ransuilen. Het bezoek van 8 juni had vooral als doel om jonge ransuilen te horen. Er is tijdens alle bezoeken gebruik gemaakt van apparatuur om ransuilgeluiden af te spelen. In het voorjaar werden baltsgeluiden afgespeeld en in juni geluiden van jonge ransuilen. Ook tijdens de nachtelijke vleermuisonderzoeken in de maand juli is in het bijzonder gelet op het geluid van jonge ransuilen.

Er zijn geen nesten van ransuil aangetroffen in het plangebied en directe omgeving en er zijn geen ransuilen waargenomen. Het plangebied is niet van betekenis voor de ransuil.

Buizerd

Nest

Op 23 februari en 7 april heeft onderzoek naar nesten van roofvogels en uilen plaatsgevonden. Hierbij zijn in het plangebied of in de directe omgeving daarvan geen nesten aangetroffen die geschikt zijn voor de buizerd. Op 8 juni heeft een omgevingscheck plaatsgevonden waarbij de ruime omgeving van het plangebied is beoordeeld op de geschiktheid en kwaliteit als foerageergebied. Op 16 juli heeft nogmaals een nestencontrole in het plangebied plaatsgevonden.

Tijdens vrijwel elk veldbezoek zijn in het plangebied buizerds waargenomen. Ook werd regelmatig een paartje buizerds ten zuiden van het plangebied waargenomen, op het terrein van Oostindischewijk 9. In de houtopstand op dit terrein zijn de resten aanwezig van een groot nest, dat waarschijnlijk van dit paartje buizerds is. In 2021 is hier niet gebroed door de buizerds. Volgens de bewoner heeft het nest in voorgaande jaren wel gefunctioneerd.

Het is afwachten of de buizerds het oude nest in 2022 weer opknappen of dat ze op een nieuwe locatie een nest gaan bouwen.

Figuur 8 Locatie nestresten buizerdnest (gele ster). Google Earth Pro

Foerageergebied

Omdat er vrijwel elk veldbezoek buizerds zijn waargenomen in het plangebied en ruiveren zijn gevonden mag worden aangenomen dat het plangebied onderdeel is van het foerageergebied. Waarschijnlijk gaat het om het paartje dat in het verleden heeft gebroed aan de Oostindischewijk 9.

Het dieet van buizerds bestaat in belangrijke mate uit muizen en andere kleine knaagdieren. In goede muizenjaren kunnen die dan tussen de 70 en 98% van het voedsel uitmaken. Zijn deze niet toereikend, dan worden ook andere kleine zoogdieren, zoals konijnen, mollen, jonge hazen, eekhoorns en ratten gegeten, maar ook vogels, reptielen, amfibieën, grote insecten en ongewervelden (regenwormen) (BIJ12, 2017). De kwaliteit van het gebied wordt dan ook vooral beoordeeld op geschiktheid voor muizen.

Geschiktheid plangebied als foerageergebied gedurende het onderzoek

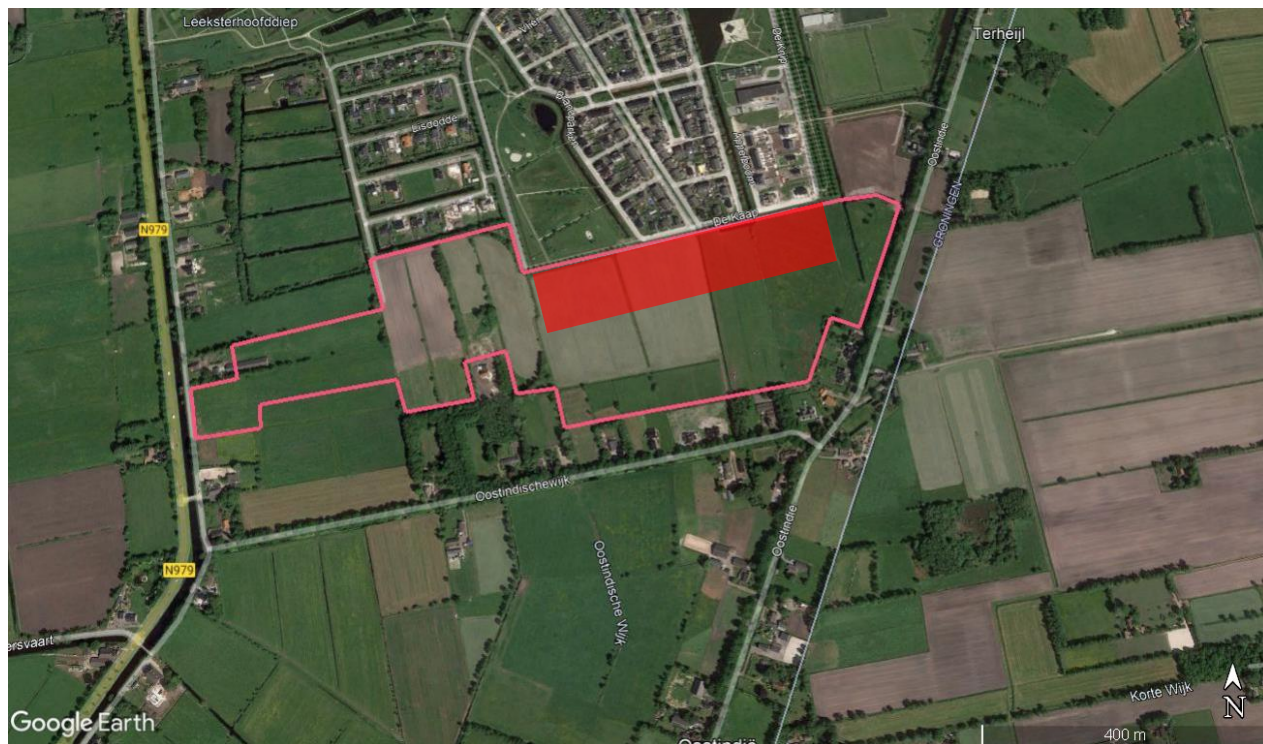
Een deel van het plangebied is recent vergraven. Het gaat om ongeveer 4 hectare (zie rode delen in Figuur 9). Dit deel was als gevolg van de graafwerkzaamheden vrijwel kaal geworden waardoor dekking en voedsel ontbrak voor muizen. De vegetatie heeft zich echter gedurende het onderzoek snel ontwikkeld. Zo rond begin juni was de vegetatie optimaal voor muizen en roofvogels die daarop jagen, maar daarna is de vegetatie sterk verruigd en te hoog geworden om in te jagen.

In het westelijk deel van het plangebied is het aandeel houtsingels en bosranden groter dan in het oostelijk deel. Ook zijn de graslandjes hier afwisselender qua vegetatie. Een aantal van de percelen midden in het plangebied ligt braak. Hier zal de muizenstand het hoogst zijn. Wel kunnen deze percelen op den duur verruigen waardoor de vegetatie te hoog wordt waardoor de buizerd er moeilijker muizen kan vangen.

De graslandjes in het oostelijk deel worden begraasd waardoor de grasmat kort blijft. Dit deel van het plangebied heeft een wat meer open karakter en weinig afwisseling in vegetatie qua samenstelling en hoogteverschillen. Naar verwachting is dit deel van het plangebied vrij matig qua voedselaanbod. De ber-

men langs de Zandwinning zijn zich goed aan het ontwikkelen. Ook hier kan de muizenstand goed zijn, maar kan ook snel verruiging optreden.

Tijdens de onderzoeken 's nachts met de warmtecamera is waargenomen dat in het gebied redelijk wat konijnen en hazen voorkomen. Dit geldt met name voor het westelijk en centrale deel. Dit kan een goede voedselbron zijn voor de buizerd.

Figuur 9 Het plangebied waarvan een deel ongeschikt is als jachtgebied (rood) voor roofvogels en uilen omdat daar recent graafwerkzaamheden hebben plaatsgevonden

In de huidige situatie fungeert ca. 4 ha van het plangebied niet of nauwelijks als foerageergebied. Van het resterende deel van het plangebied heeft ongeveer de helft een matige kwaliteit als foerageergebied en de andere helft een redelijk goede kwaliteit als foerageergebied.

Op 8 juni heeft een omgevingscheck plaatsgevonden in de ruime omgeving van het plangebied. De omgeving heeft een deels vergelijkbare en deels betere kwaliteit. Ten westen van het plangebied is sprake van een kwalitatief beter foerageergebied, omdat hier latere maaidata worden gehanteerd en het landschap kleinschaliger is. Ten zuiden van de Jonkersvaart is de kwaliteit vergelijkbaar met het plangebied, het landschap is hier grootschaliger en het beheer intensiever.

Ten zuiden van de Oostindischewijk is de kwaliteit van het foerageergebied vergelijkbaar met het plangebied. Ten oosten van het plangebied zijn er zowel grootschalige intensief beheerde akkers aanwezig als kleinschaliger coulisselandschap.

Uit de omgevingscheck blijkt dat het plangebied geen bijzondere kwaliteit heeft als foerageergebied in vergelijking met de omgeving. In de omgeving zijn deels vergelijkbare maar ook betere foerageergebieden aanwezig.

Kerkuil

Nest

Het onderzoek naar kerkuil bestond uit veldonderzoek en navraag bij de adressen waar de kerkuilenkasten hangen. Het veldonderzoek bestond uit drie avondbezoeken om vast te stellen of kerkuilen het plangebied gebruiken als foerageergebied. Daarnaast is tijdens het vleermuisonderzoek gelet op foeragerende kerkuilen. Tevens is in de periode maart tot en met september regelmatig contact opgenomen met de bewoners van de adressen waar de kerkuilenkasten hangen.

Uit het contact met de bewoners is gebleken dat alleen in de kast op het adres Hoofddiep 2 te Zevenhuizen een broedpoging is gedaan. Deze broedpoging was niet succesvol, de eieren zijn niet uitgekomen.

Foerageergebied

Tijdens het veldonderzoek zijn geen jagende kerkuilen waargenomen in het plangebied. Op 2 september is ten westen van het plangebied wel een jagende kerkuil waargenomen, iets ten noorden van Jonkersvaart. Ook voor kerkuil is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied en omgeving als foerageergebied, op basis van de geschiktheid voor muizen. De kerkuil is een uitgesproken muizenjager. De belangrijkste prooi voor de kerkuil is de veldmuis, gevolgd door bosspitsmuis en huisspitsmuis.

Geschiktheid plangebied als foerageergebied gedurende het onderzoek

Een deel van het plangebied is recent vergraven. Het gaat om ongeveer 4 hectare (zie rode delen in Figuur 9). Dit deel was als gevolg van de graafwerkzaamheden vrijwel kaal geworden waardoor dekking en voedsel ontbrak voor muizen. De vegetatie heeft zich echter gedurende het onderzoek snel ontwikkeld. Zo rond begin juni was de vegetatie optimaal voor muizen en roofvogels die daarop jagen, maar daarna is de vegetatie sterk verruigd en te hoog geworden om in te jagen.

Kerkuilen jagen vooral langs de randen van weilanden, houtsingels, bosjes en in bermen. In het westelijk deel van het plangebied is het aandeel houtsingels en bosranden groter dan in het oostelijk deel. Ook zijn de graslandjes hier afwisselender qua vegetatie. Een aantal van de percelen midden in het plangebied ligt braak. Hier zal de muizenstand het hoogst zijn. Wel kunnen deze percelen op den duur verruigen waardoor de vegetatie te hoog wordt waardoor de kerkuil er moeilijker muizen kan vangen.

De graslandjes in het oostelijk deel worden begraasd waardoor de grasmat kort blijft. Dit deel van het plangebied heeft een wat meer open karakter en weinig afwisseling in vegetatie qua samenstelling en hoogteverschillen. Naar verwachting is dit deel van het plangebied vrij matig qua voedselaanbod. De bermen langs de Zandwinning zijn zich goed aan het ontwikkelen. Ook hier kan de muizenstand goed zijn, maar er is kans op verruiging.

In de huidige situatie fungeert ca. 4 ha van het plangebied niet of nauwelijks als foerageergebied. Van het resterende deel van het plangebied heeft ongeveer de helft een matige kwaliteit als foerageergebied en de andere helft een redelijk goede kwaliteit als foerageergebied.

Op 8 juni heeft een omgevingscheck plaatsgevonden in de ruime omgeving van het plangebied. De omgeving heeft een deels vergelijkbare en deels betere kwaliteit als foerageergebied voor de roofvogels en uilen. Ten westen van het plangebied is sprake van een kwalitatief beter foerageergebied, omdat hier latere maaidata worden gehanteerd en het landschap kleinschaliger is. Ten zuiden van de Jonkersvaart is de kwaliteit vergelijkbaar met het plangebied, het landschap is hier grootschaliger en het beheer intensiever.

Ten zuiden van de Oostindischewijk is de kwaliteit van het foerageergebied vergelijkbaar met het plangebied. Ten oosten van het plangebied zijn er zowel grootschalige intensief beheerde akkers aanwezig als kleinschaliger coulisselandschap.

Uit de omgevingscheck blijkt dat het plangebied geen bijzondere kwaliteit heeft als foerageergebied in vergelijking met de omgeving. In de omgeving zijn deels vergelijkbare maar ook betere foerageergebieden aanwezig. Dit feit gekoppeld aan het gebrek aan waarnemingen van jagende kerkuilen in het plangebied maakt dat van een essentieel foerageergebied geen sprake is.

Torenvalk

Nest

Er zijn regelmatig foeragerende torenvalken waargenomen in het plangebied, maar een nest is niet aangetroffen in het plangebied of daarbuiten. Het is niet uitgesloten dat er toch een nest aanwezig is buiten het plangebied.

Foerageergebied

De torenvalk jaagt vooral op woelmuizen maar kan in slechte muizenjaren ook terugvallen op kleine zangvogels of grote insecten als prooi. Ook voor deze soort geldt dat het plangebied geen bijzondere kwaliteit heeft als foerageergebied in vergelijking met de omgeving. In de omgeving zijn deels vergelijkbare maar ook betere foerageergebieden aanwezig. Ook voor torenvalk verwachten we daarom niet dat het plangebied essentieel is als foerageergebied.

4.1.2 OVERIGE BROEDVOGELS

In de holten van boom 2 en 3 hebben spreeuwen gebroed. Daarnaast is eenmaal een slaapplaats van groene specht vastgesteld in boom 3, op 2 juli 2021.

Voor zowel de spreeuw als groene specht zijn er alternatieven in de ruime omgeving van het plangebied. Van een jaarronde bescherming van het nest/rustplaats is daarom geen sprake.

In het plangebied zijn verder broedvogels als roodborsttapuit, graspieper, zwarte kraai, ekster en houtduif waargenomen en verder kleinere zangvogels als tjiftjaf, zwartkop en vink in bosschages. Deze soorten kunnen allemaal broeden in het plangebied. De (actieve) nesten van deze soorten zijn alleen beschermd in het broedseizoen.

4.2 HABITATRICHTLIJNSOORTEN

4.2.1 GEWONE DWERGVLEERMUIS

Plangebied

Verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen in de bomen met holten.

Essentiële vliegroutes

Er zijn in het plangebied vliegroutes aangetroffen van gewone dwergvleermuizen. De gewone dwergvleermuizen komen vermoedelijk uit de bestaande woonwijk ten noorden van het plangebied. In het plangebied volgen ze de houtwalstructuren die van noord naar zuid lopen. De dieren steken de busbaan op lage hoogte over. Ze volgen hierbij de aarden wal die onderbroken wordt door de busbaan en steken de

busbaan schuin over. Op 13 juli werden tijdens het onderzoek 18 overstekende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Gezien deze hoge aantallen gaan we uit van een essentiële vliegroute. Op 22 september zijn ca. tien gewone dwergvleermuizen waargenomen die gebruik maakten van deze vliegroute. Wederom staken de dieren de busbaan laag over. Er is op 21 september geprobeerd te bepalen hoe de vliegroute ten noorden van het plangebied loopt. Hierbij konden de dieren gevolgd worden tot aan de weg de Lisdodde. In Figuur 11 is dit weergegeven.

Figuur 10 Vliegroute gewone dwergvleermuizen. Rode pijl: vliegroute gewone dwergvleermuis bij oversteek busbaan. Rode stippellijn: vermoedelijke route voor de oversteek van de busbaan. Bron ondergrond: provincie Drenthe

Figuur 11 Vliegroute gewone dwergvleermuizen. Oranje pijlen: vliegroute buiten het plangebied, vastgesteld op 22 september 2021. Het is niet duidelijk hoe de vliegroute ten noorden van de oranje pijlen verder loopt. Rode pijlen: vliegroute binnen het plangebied. Bron ondergrond: provincie Drenthe

Het is niet duidelijk hoe de vliegroute verder loopt ten noorden van de Lisdodde en waar de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuizen zich bevinden. Verblijfplaatsen zouden aanwezig kunnen zijn in het bestaande deel van de wijk Oostindie maar bijvoorbeeld ook in oudere woningen langs de Diepswal of Roomsterweg.

De houtwallen waarlangs de vliegroute loopt, worden verwijderd. Er is daardoor sprake van negatieve effecten op een essentiële vliegroute.

Essentieel foerageergebied

Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied regelmatig meerdere foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Luwe plekken in het plangebied zijn geschikt als foerageergebied. Het gaat dan met name om de houtwallen en directe omgeving. De rest van het plangebied is erg open en daardoor niet geschikt als foerageergebied. In de ruime omgeving van het plangebied zijn vergelijkbare structuren aanwezig, zoals langs de Roomsterweg, de Oostindischewijk en Oostindie. Ook de tuinen van bestaande woningen langs deze wegen en ten noorden van het plangebied zijn geschikt als foerageerlocaties. Ook de parken in de bestaande woonwijk ten noorden van het plangebied kunnen als foerageergebied fungeren. In het plangebied ontbreekt daarom essentieel en onmisbaar foerageergebied.

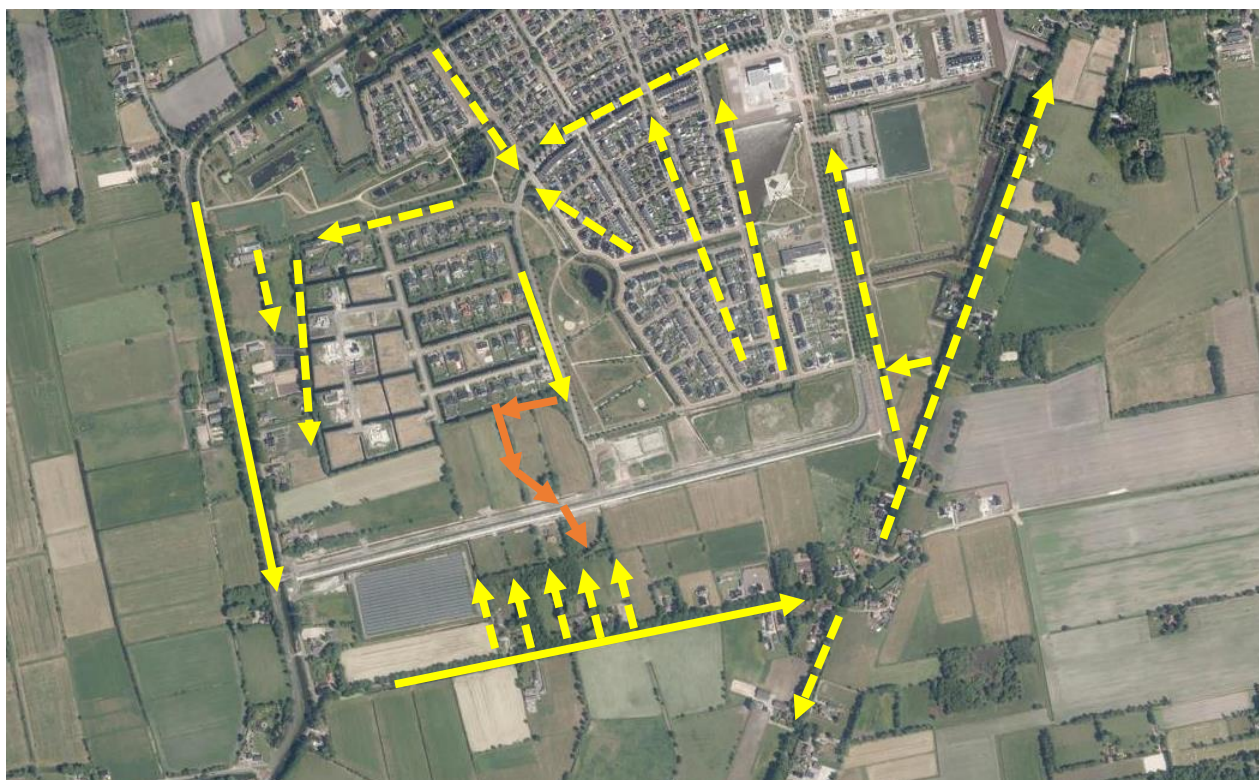
Omgeving van het plangebied

Verblijfplaatsen

In de NDFF ontbreken waarnemingen van verblijfplaatsen in de wijk Oostindie en in de woningen langs de Roomsterweg en Oostindischewijk. Tijdens het najaarsonderzoek zijn in de omgeving van het plangebied wel paarroepende gewone dwergvleermuizen waargenomen in de woonwijk Oostindie ten noorden van het plangebied. De exacte locaties van de paarverblijven zijn niet vastgesteld. Gezien de waargenomen vleermuizen in het plangebied en de vastgestelde vliegroutes mag worden aangenomen dat een netwerk van verblijfplaatsen in de ruime omgeving van het plangebied aanwezig is.

Vliegroutes

In de NDFF zijn verschillende waarnemingen opgenomen van foeragerende gewone dwergvleermuizen langs de Roomsterweg, Diepswal en Oostindischewijk. In de omgeving van het plangebied zijn meerdere (potentiële) vliegroutes aanwezig. In de kraamperiode bleek de Roomsterweg en het kanaal (Leekster hoofddiep) een belangrijke vliegroute. Vooral op 18 mei en iets minder op 13 juli. Op 18 mei zijn hier zeker 25 gewone dwergvleermuis waargenomen. Ook langs Oostindie zijn gewone dwergvleermuizen waargenomen, maar deze leken hier vooral te foerageren, waarbij ze heen en weer vlogen door de eikenlaan. Bij de Oostindischewijk werden ongeveer tien gewone dwergvleermuizen waargenomen, deze bleven in de laan foerageren.

Figuur 12 Vastgestelde vliegroutes (doorlopende pijlen) en mogelijke vliegroutes (pijlen met stippellijnen) in en rond het plangebied. Bron ondergrond: provincie Drenthe

4.2.2 LAATVLIEGER

Plangebied

Vliegroutes

In het plangebied is een vliegroute van laatvliegers vastgesteld. Laatvliegers volgden een route van zuid naar noord in het plangebied. Ter hoogte van de busbaan staken de dieren hoog over, om vervolgens in verschillende richtingen uit te waaiëren. Voor de laatvliegers zijn de aanwezige houtwalstructuren niet van wezenlijke betekenis als vliegroute. Er werden op 13 juli 3 passerende laatvliegers waargenomen. Op 22 september werden 4 passende laatvliegers waargenomen.

Figuur 13 Vliegroute laatvliegers. Gele pijl: route laatvliegers. Gele stippelpijlen: de richtingen die ze op gaan na oversteken busbaan.

Essentieel foerageergebied

In het plangebied zijn geen foeragerende laatvliegers waargenomen. Luwe plekken in het plangebied zijn potentieel geschikt als foerageergebied. Het gaat dan met name om de houtwallen en directe omgeving. De rest van het plangebied is erg open en daardoor niet geschikt als foerageergebied. In de ruime omgeving van het plangebied zijn vergelijkbare structuren aanwezig, zoals langs de Roomsterweg, de Oostindischewijk en Oostindie. Op 13 juli werden langs de weg Oostindie drie foeragerende laatvliegers waargenomen. In de NDFF zijn enkele waarnemingen opgenomen van foeragerende laatvliegers, langs de Roomsterweg en langs het Hoofddiep ten zuidwesten van het plangebied.

Ook de tuinen van bestaande woningen langs deze wegen en ten noorden van het plangebied zijn geschikt als foerageerlocaties. Ook de parken in de bestaande woonwijk ten noorden van het plangebied kunnen als foerageergebied fungeren. In het plangebied ontbreekt daarom essentieel en onmisbaar foerageergebied.

Omgeving van het plangebied

Verblijfplaatsen

In de NDFF ontbreken waarnemingen van verblijfplaatsen in de wijk Oostindie en in de woningen langs de Roomsterweg en Oostindischewijk. Gezien de waargenomen vleermuizen in het plangebied en de vastgestelde vliegroutes mag worden aangenomen dat een netwerk van verblijfplaatsen in de ruime omgeving van het plangebied aanwezig is.

Vliegroutes

Laatvliegers zijn niet gebonden aan lijnvormige elementen als vliegroute. Ze kunnen de laanstructuren langs de Roomsterweg, Oostindischewijk en Oostindie wel gebruiken als vliegroute en foerageergebied.

4.2.3 OVERIGE SOORTEN

Tijdens het vliegrouete onderzoek werden ook enkele passerende rosse vleermuizen waargenomen. Deze dieren maakten geen gebruik van de groenstructuren en vlogen hoog de busbaan over. In de kraamperiode foerageerden telkens één of twee individuen in het plangebied nabij de groene kamers en de houtsingels. Daarnaast is op 22 september één passerende ruige dwergvleermuis waargenomen. In de NDFF zijn waarnemingen van een meervleermuis bij de Diepswal en ruige dwergvleermuis aan de Jonkersvaart opgenomen. Beide locaties liggen buiten het plangebied.

Op 20 april 2021 zijn foeragerende watervleermuizen waargenomen bij een watergang in het verlengde van De Knip (zie Figuur 6; vliegrouete 4). Langs deze watergang ligt een fietspad en zijn lantaarnpalen aanwezig. Op 20 april 2021 waren deze lantaarnpalen niet aan. Ook in de maanden daarna functioneerde de verlichting niet. Pas vanaf augustus 2021 is de verlichting gaan functioneren. Op 13 juli 2021 en 22 september 2021 heeft een batdetector met opnameapparatuur bij deze watergang gelegen. Hierbij zijn slechts een beperkt aantal opnamen gemaakt van watervleermuizen. De watergang vormt daarom geen essentieel foerageergebied en geen essentiële vliegrouete.

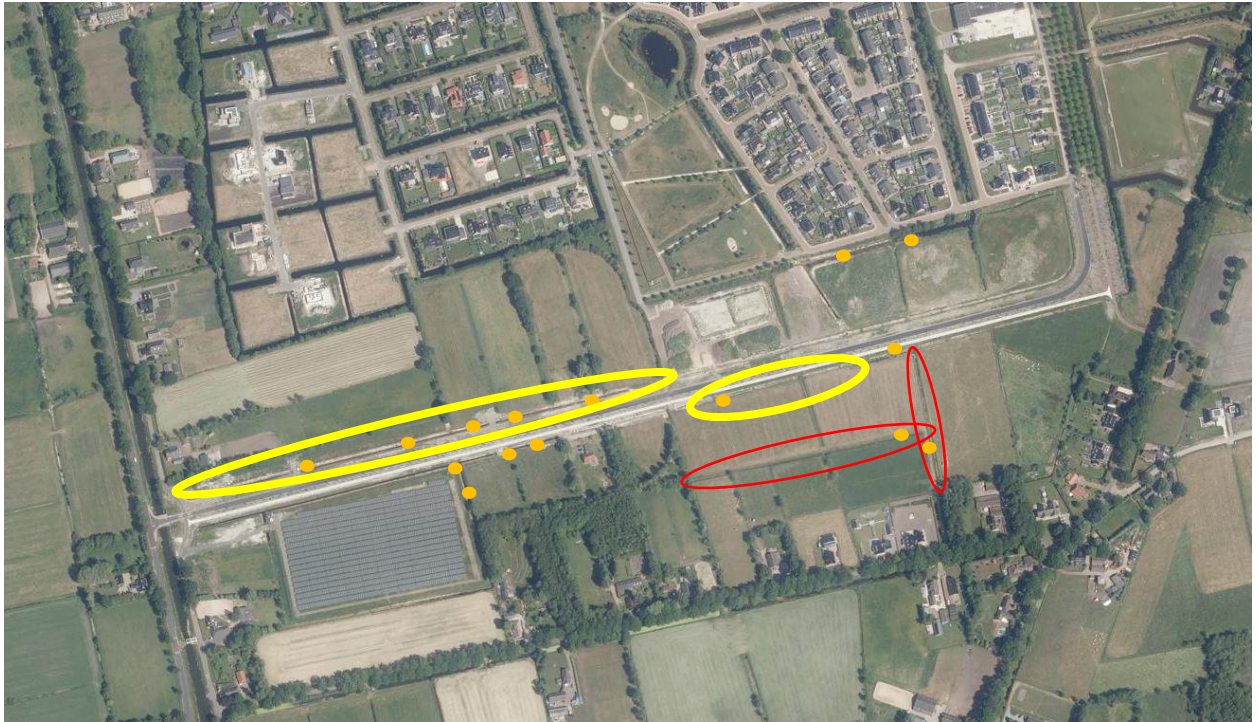
Op 18 mei en 29 september 2021 zijn passerende watervleermuizen waargenomen in het noorden van het plangebied, nabij boom 1. Op 18 mei ging het om één individu, op 29 september om drie watervleermuizen. Deze watervleermuizen leken naar het westen te vliegen, langs de noordrand van het plangebied. Op 13 juli is ook één watervleermuis waargenomen boven de Jonkersvaart.

4.2.4 POELKIKKER

In de NDFF ontbreken waarnemingen in het plangebied en directe omgeving. Wel zijn enkele waarnemingen bekend van poelkikkers langs de A7 ten noorden van Leek en in Tolbert.

Voortplantingsplaatsen

De poelkikker is op verschillende plaatsen roepend aangetroffen in het plangebied.

Figuur 14 Locaties roepende poelkikkers binnen het plangebied tijdens de avondbezoeken. Sloten die gedempt worden zijn rood omrand. Watergangen die vergraven worden omdat ze onderdeel gaan vormen van een plasdraszone of een grotere waterpartij, zijn geel omrand

De poelkikker is waargenomen in de bermsloten aan weerszijden van de busbaan. Daar werden de hoogste aantallen waargenomen (maximaal 16 individuen op één locatie). Een deel van de sloten langs de busbaan zal worden vergraven om onderdeel te worden van een plasdraszone (sloot ten noorden van de busbaan) of om onderdeel te worden van een grotere waterpartij (deel van de sloot ten zuiden van de busbaan). In het oosten van het plangebied werden ook poelkikkers in diverse sloten waargenomen, maar hier ging het maximaal om drie individuen op één locatie. Ook in twee te dempen sloten zijn enkele poelkikkers waargenomen (zie Figuur 14).

Leefgebied

De poelkikkers kunnen foerageren in de sloten, de oevers en de bermen van de busbaan of de weilanden.

Overwinteringsplaatsen

Geschikte overwinteringsplaatsen bevinden zich mogelijk in de bermen langs de busbaan, in de aarden wallen die ten noorden en zuiden haaks op de busbaan georiënteerd zijn of in muizenholletjes in weilanden. Ook de oevers langs de busbaan zijn heel geschikt als overwinteringsplaats.

In het oostelijk deel van het plangebied kunnen geschikte overwinteringsplaatsen zich bevinden in de oevers van de sloten, in muizenholletjes in weilanden of in bermen langs bestaande wegen (noordzijde plangebied).

Effecten

Door het voornemen gaan voortplantingsplaatsen en overwinteringsplaatsen verloren. Daarnaast worden enkele sloten beïnvloed door graafwerkzaamheden, waarbij zowel voortplantingsplaatsen als overwinteringsplaatsen kunnen worden beïnvloed en eieren kunnen worden beschadigd en dieren worden gedood.

4.3 NATIONAAL BESCHERMDE SOORTEN

4.3.1 STEENMARTER

In/nabij het plangebied zijn twee steenmarterkasten geplaatst in het kader van een ontheffingsaanvraag voor de sloop van een schuur aan de Roomsterweg 24 in 2017. Slechts één van de twee kasten is nu nog aanwezig. Tijdens het onderzoek is gelet op sporen van gebruik van de kast en mogelijk andere verblijfplaatsen van de steenmarter. Deze zijn niet vastgesteld.

Tijdens het onderzoek is tweemaal een steenmarter waargenomen in het plangebied. Dit was op 20 april en op 1 juli 2021. Ook enkele omwonenden die we hebben gesproken noemen de steenmarter als een soort die ze regelmatig waarnemen. In de NDFF ontbreken waarnemingen van de steenmarter in het plangebied en de wijk Oostindie, maar in Leek en Roden is de soort regelmatig waargenomen.

Betekenis van het plangebied

Er zijn tijdens het onderzoek geen verblijfplaatsen vastgesteld in het plangebied en omgeving. Het is waarschijnlijk dat er in de omgeving van het plangebied wel verblijfplaatsen zijn, omdat er wel steenmarters zijn waargenomen.

Zowel het mannetje als het vrouwtje van de steenmarter heeft een eigen territorium en leeft solitair. Het territorium van een mannetje overlapt dat van meerdere vrouwtjes. De grootte hangt af van de kwaliteit van het gebied waar de marter leeft. In Nederland bedraagt de grootte 80-700 hectare (www.zoogdiervereniging.nl).

Gezien het beperkte aantal waarnemingen gaan we er vanuit dat het plangebied geen essentieel onderdeel vormt van het leefgebied van de steenmarter. Er blijft voldoende geschikt leefgebied beschikbaar, bijvoorbeeld in de tuinen en erven van de woningen langs de Roomsterweg en de Oostindischewijk. Ook delen van het plangebied blijven geschikt, omdat er gefaseerd wordt gewerkt. Na de realisatie van de woonwijk zullen ook weer nieuwe geschikte foerageerplekken ontstaan, o.a. in de vorm van parken, bloemenweides en tuinen.

4.4 SAMENVATTING AANGETROFFEN VERBLIJFPLAATSEN/FUNCTIES

Tabel 7 geeft een overzicht van de aanwezige beschermde soorten en verblijfplaatsen of andere essentiële functies in het plangebied en de kritische periodes.

Tabel 7 Samenvatting van aanwezige verblijfplaatsen en kritische periodes.

Aanwezige beschermde soort i.h.k.v. de aanvraag	Essentiële functie(s) van het plangebied voor de soort(en)	Kritische periode voor de soort aanwezig in het plangebied.
Gewone dwergvleermuis	Essentiële vliegroute	1 april t/m 1 november
Poelkikker	Voortplantingswater, leefgebied en overwinteringsplaatsen	Jaarrond. Voortplantingswater: 15 maart t/m 15 september Overwinteringsplaatsen: half oktober t/m half april
Algemene broedvogels	Nesten in te verwijderen groen	Maart t/m augustus

Daarnaast moet rekening worden gehouden met de (toekomstige) aanwezigheid van een buizerdnest in een houtopstand aan de Oostindischewijk nr. 9.

5. EFFECTEN EN VERVOLG

5.1 EFFECTEN

5.2 VOGELRICHTLIJNSOORTEN

5.2.1 BROEDVOGELS

Jaarrond beschermde nesten

Bij werkzaamheden in de omgeving van een buizerdnest kan verstoring optreden in het broedseizoen. Dit kan gevolgen hebben voor de functionaliteit van het nest. Ook door sterke verandering van de directe omgeving van het nest kan verstoring optreden in die mate dat de nestlocatie verlaten wordt.

Categorie 5 soorten

Indien de bomen worden gekapt in het broedseizoen kunnen in gebruik zijnde nesten worden vernield, eieren worden vernield en jongen worden gedood.

Overige broedvogels

Indien er werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen kunnen nesten en eieren van algemene broedvogels worden vernield en kunnen jongen worden gedood.

5.3 HABITATRICHTLIJNSOORTEN

5.3.1 VLEERMUIZEN

Essentiële vliegroutes

Door de kap van de houtwallen in het plangebied gaat een essentiële vliegroute van gewone dwergvleermuizen verloren. Indien de kap plaatsvindt tijdens de actieve periode kan dit negatieve effecten hebben op verblijfplaatsen.

5.3.2 POELKIKKER

Door het dempen van sloten gaan voortplantingsplaatsen verloren. Hierbij kunnen dieren, eieren en kikkers worden gedood. Daarnaast gaan door de werkzaamheden overwinteringsplaatsen verloren. Indien deze werkzaamheden in de periode van winterrust plaatsvinden kunnen dieren worden gedood.

5.4 SAMENVATTING

In tabel 8 staan de mogelijke effecten van het voornemen samengevat.

Tabel 8 Samenvatting mogelijke effecten van het voornemen

Beschermde waarde	Beschermingsregime	Type effect	Tijdens werkzaamheden of gebruiksfase	Beoordeling effect
Buizerd	Vogelrichtlijn	Beschadiging nest door verstoring	Tijdens werkzaamheden en mogelijk ook in gebruiksfase	Treedt alleen op bij werken in broedseizoen in omgeving nest
Algemene broedvogels	Vogelrichtlijn	Vernielen eieren, doden jongen, vernielen en beschadigen nesten	Tijdens werkzaamheden	Treedt alleen op bij werken in het broedseizoen
Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijn	Beschadiging verblijfplaatsen door vernietiging essentiële vliegroute	Tijdens werkzaamheden en in gebruiksfase	Indien er in de actieve periode geen functionele (alternatieve) vliegroute is
Poelkikker	Habitatrichtlijn	Doden individuen	Tijdens werkzaamheden	Alleen tijdens werken in kwetsbare perioden
		Vernietiging voortplantingsplaatsen en overwinteringsplaatsen	Tijdens werkzaamheden	Voortplantingsplaatsen en overwinterplaatsen verdwijnen permanent

5.5 VERVOLGSTAPPEN

5.5.1 ONTHEFFING

Omdat er door de werkzaamheden een essentiële vliegroute van gewone dwergvleermuis en voortplantingswater en overwinteringsplaatsen van de poelkikker verloren gaan moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Provincie Groningen is hiervoor het bevoegd gezag. In het activiteitenplan wordt beschreven welke maatregelen worden genomen om negatieve effecten op de beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen.

5.5.2 INVULLING ZORGPLICHT

De zorgplicht (art. 1.11 Wet natuurbescherming) houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit betekent dat voorafgaand aan het dempen van sloten de aanwezige amfibieën en vissen worden afgevangen en verplaatst. We raden daarnaast aan het werkterrein voor aanvang van de werkzaamheden kort te maaien en de vegetatie ook kort te houden. Bij weilanden en akkers dient hierbij op rustige snelheid van binnen naar buiten te worden gemaaid, zodat dieren kunnen vluchten. Indien deze werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, dient hierbij eerst een broedvogelcheck plaats te vinden. Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met reekalfjes.

6. LITERATUUR EN BRONNEN

- ATKB | Buro Bakker, 2021. Quicksan Wet natuurbescherming Oostindie Leek
- BIJ12, 2017. Kennisdocument buizerd
- BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis
- BIJ12, 2017. Kennisdocument poelkikker
- Bij12, 2017. Kennisdocument heikikker
- Bijlsma, R.G. 2004. Ecologische atlas Nederlandse roofvogels
- Broekhuizen, S., Spoelstra K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buys (red.), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- De Jong, J. 2017. De kerkuil, ecologie, gedrag en bescherming, RBF print & mail Drachten, Ureterp
- Gemeente Westerkwartier, 2021. Stedenbouwkundig plan Oostindie Zuid. Concept 24 maart 2021
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Mebs & Schmidt, 2005. Roofvogels van Europa, Noord-Afrika en Voor-Azië. Tirion Uitgevers B.V, Baarn.
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), geraadpleegd oktober 2021
- Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen', 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl
- Provincie Groningen, 2018. Beleidsnotitie Fauna en Flora 2018
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021, 1 januari 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierverseniging.nl

Websites:

- www.ravon.nl
- www.zoogdierverseniging.nl
- Geoportaal Provincie Drenthe
(<https://geo.drenthe.nl/geoportaal/src/?lang=nl&topic=portaal&bgLayer=zomerlufo&X=572848.69&Y=220434.20&zoom=9>)

Overig:

Google Earth Pro

